

APUNTS D'HISTÒRIA DE LES CORPORACIONS SEDERES DE BARCELONA

Tot i conèixer activitat tèxtil sedera durant els **segles XIII i XIV** i de representar un sector significatiu dins l'economia barcelonina, els professionals seders mai es van organitzar com a gremi ni formaren part de les institucions de la ciutat, ja que la majoria de gent que practicaven els oficis seders formaven part de la **comunitat jueva de la ciutat**. En el **segle XV**, lliures d'imposicions corporatives i amb la participació de mestres valencians i italians, la sederia va viure una **revifalla a través del desenvolupament de contractes comercials, fàbriques i companyies**. L'esclat de la guerra civil va trencar aquesta tendència. A finals del segle XV, durant el **segle XVI** i principis del **segle XVII** van néixer les corporacions d'oficis seders de Barcelona: **barreters d'agulla (1495), perxers (1509), velers (1533), velluters (1548), passamaners (1572), torcedors i tintorers (1619)**. En conjunt van aportar un enriquiment i estructuració del món laboral, social i polític barceloní. A Catalunya com a l'àrea de la Corona d'Aragó, les confraries o gremis participen en els governs municipals que a la vegada s'erigeixen en entitats rectores de les corporacions d'ofici. En aquest sentit el **Consell de Cent de Barcelona** va exercir **el control sobre els col·lectius professionals**, situació que s'allarga i evoluciona **fins al 1714**. A partir d'aquesta data les entitats gremials perden la capacitat de representació institucional i política en el govern de la ciutat. Els seus òrgans rectors **passen a ser la Reial Audiència i el Consell de Castella**.

El poc marge de govern que tenien els gremis sobre ells mateixos, **millora** amb l'aparició de la **Reial Junta Particular de Comerç de Barcelona (1758-1847)**, institució que ostenta competències de caire econòmic, comercial i d'entitat assessora de la Reial Audiència de Catalunya en qüestions gremials.

Libre y registre dels
privilegis, ordinations y
preguntiques del ofici y
confraria dels Velluters
de la ciutat de Barcelona
[...]
1570 - 1727
Document: 568
Gremi de Velluters de
Barcelona

Des de la creació de les confraries o gremis de la seda, l'activitat del sector a Barcelona i Catalunya es desenvolupava amb més o menys intensitat. Fruit de l'excel·lència econòmica, l'any 1764 el Gremi de Velers inaugura la seva nova seu al carrer Sant Pere més Alt de Barcelona. Paral·lelament, però, es produeix una decadència generalitzada del sistema gremial. Les conseqüències de la Guerra del Francès i els canvis socials, econòmics, polítics i tecnològics dugueren les organitzacions corporatives a la seva desaparició a mig termini. Les velles estructures localistes, proteccionistes i paternalistes que caracteritzaven els gremis van deixar pas a un liberalisme econòmic que va guanyar terreny a mesura que avançava el segle.

Els gremis, doncs, ja no podien defensar alhora els interessos de patrons i obrers en una mateixa associació. El **20 de desembre de 1836 les Corts espanyoles** van decretar la **dissolució dels gremis** que l'evolució social i econòmica ja havia fet obsolets. Després sols van existir com a corporacions de defensa d'interessos col·lectius o com a mutualitats laborals.

Malgrat tot, algunes entitats corporatives van resistir la desaparició del sistema gremial, pel seu caràcter d'ofici públic, de servei públic, per una encertada reconversió, etc. La progressiva potenciació i especialització del sector seder va propiciar la **fusió dels gremis de velers i velluters** i tot seguit la seva reconversió en el **Col·legi de Teixidors de Seda de Barcelona (1834)** que poc després va passar a denominar-se **Col·legi de l'Art Major de la Seda (1869)**.